

Историја чешког језика 1

Предавања:
др Верица Копривица

једносеместрални курс,
обавезни,
пети семестар,
3 ЕСПБ,
време одржавања наставе: уторак 13.15, сала 21а

Циљ предмета

Студент кроз анализу текстова из старијих раздобља усваја законитости развоја стандардног чешког језика а донекле и развоја дијалеката, како би стекао бољи увид у савремено стање и дијахронијски приступ проучавању језика.

Садржај предмета

Стање чешког језика пре прачешког периода. Гласовни систем од прасловенског језика до X века. Гласовни систем од XI до XIV века и после XIV века. Формирање дијалеката.

Основна литература

Lamprecht, A. – Šlosar D. – Bauer, J.: *Historická mluvnice češtiny*. Praha 1986

Допунска литература

Grepl, M. – Hladká, Z. – Jelínek, M. a kol.: *Příruční mluvnice češtiny*. Brno 1995

Havránek, B. – Jedlička, A.: *Česká mluvnice*. Praha 1982

Bělič, J. – Kamiš, A. – Kučera, K.: *Malý staročeský slovník*. Praha 1978

Испитна питања

1. Стање језика на чешком терену пре прачешког периода. Извори за проучавање развоја чешког језика.
2. Одлике фонолошког система западнословенске и чешко-словачке гране прасловенског језика. Развој фонолошког система од прасловенског до краја 10. века. Развој прасловенских самогласника. Прозодијске особине самогласника.
3. Метатеза ликвида. Сажимање. Развој носних самогласника. Губљење и вокализација јерова.
4. Развој прасловенских сугласника. Прачешке депалатализације.
5. Развој старочешког фонолошког система од краја 10. до краја 14. века. Преглас код ниских самогласника.
6. Промене код средњих и високих самогласника. Развој слоготворних ликвида и секундарних слогова. Старочешки квантитет. Акценат.
7. Развој прачешког сугласничког система. Промена гласа $g > h$. Асибилација и настанак гласа \check{r} .
8. Главна, историјска депалатализација или губљење корелације мекоће. Асимилација по звучности.

9. Фонолошки систем од краја 14. до краја 16. века. Развој самогласника, издвајање јоте и лабијализованост.
10. Развој дугих самогласника. Дифтонгизације. Монофтонгизације. Ужење. Промена $aj > ej$. Систем кратких самогласника.
11. Развој сугласника од краја 14. до краја 16. века.
12. Основне одлике дијалеката. Подела дијалеката.

Оцењивање

Активност на часу – 10%, колоквијум – 40% (трајање 30 минута), усмени испит – 50%.